

Ervaringen met Netwerk tegen Armoede

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
1. Inleiding	4
2. Betrokkenheid.....	5
3. Functie van het netwerk	7
4. Activiteiten / initiatieven	8
5. Partners / organisaties.....	11
6. Tips voor verbetering.....	13

Samenvatting

In september 2014 is in de gemeente 's-Hertogenbosch het Netwerk tegen Armoede (NtA) gestart. Dit is een samenwerkingsverband van organisaties, verenigingen, stichtingen en betrokken burgers uit de gemeente 's-Hertogenbosch. De Stichting Netwerk tegen Armoede richt zich op het vergroten van het netwerk, het stimuleren van de samenwerking tussen de partners, het coördineren en afstemmen van activiteiten en het creëren van bewustzijn over armoede in 's-Hertogenbosch.

De Stichting Netwerk tegen Armoede en de gemeente willen de ervaringen die mensen hebben met het netwerk graag monitoren. In 2016 is daarvoor een nulmeting uitgevoerd. In 2018 is een vervolgmeting gehouden. De resultaten van de vervolgmeting staan in dit rapport. Er is een digitale vragenlijst uitgezet onder mensen die deel uitmaken van het netwerk en die ermee samenwerken. Er zijn 219 personen aangeschreven. In totaal hebben 75 personen de vragenlijst ingevuld. De respons is daarmee 34%.

De groep die de vragenlijst heeft ontvangen, is divers. Dit geldt zowel voor de termijn waarmee mensen verbonden zijn met het netwerk als de wijze waarop zij met het netwerk verbonden zijn. Zo zijn er leden die alleen de nieuwsbrief ontvangen om op de hoogte te blijven van ontwikkelingen. En er zijn leden die intensiever betrokken zijn en bijvoorbeeld deelnemen aan één van de werkgroepen.

De belangrijkste conclusies uit het onderzoek zijn:

- Respondenten volgen het netwerk veelal uit professionele belangstelling. Maar ook noemen zij: 'het bezoeken van bijeenkomsten die het netwerk organiseert' en 'de website van het netwerk gebruiken om informatie op te zoeken'. Dit laatste wordt vaker genoemd dan in 2016. Ook 'kennis en ervaring delen met andere partners' wordt in 2018 vaker genoemd dan in 2016.
- Betrokkenen noemen als belangrijkste functies van het netwerk: 1) verbinden/samenbrengen van organisaties, activiteiten en initiatieven en 2) samenwerking, contact tussen partners en korte lijnen. 3) op de hoogte blijven/weten wat er speelt.
- Een kwart van de respondenten is bereid zijn/haar bijdrage aan het netwerk te vergroten en ziet daar ook mogelijkheden voor. Bijvoorbeeld door meer samen te werken, af te stemmen, informatie te delen of bekendheid te geven aan het netwerk. Mensen die hun bijdrage niet kunnen vergroten, geven daarvoor als belangrijkste reden tijdgebrek.
- 1 op de 5 respondenten kan activiteiten/initiatieven noemen die zonder het netwerk niet zouden zijn gerealiseerd, zoals Quiet Den Bosch. Driekwart antwoordt 'weet ik niet'. Dit was ook zo in 2016.
- Er is behoefte aan meer activiteiten gericht op samenwerking, afstemming en contact tussen partners en aan meer gezamenlijke projecten. Ook zouden er volgens de respondenten meer activiteiten kunnen plaatsvinden om de bekendheid van het netwerk te vergroten.
- De meeste respondenten zijn positief over de contacten met andere partners binnen het netwerk. Er zijn weinig respondenten die nog relevante partners missen. Twee derde weet dankzij het netwerk andere partners beter te vinden. Eenzelfde groep heeft door het netwerk partners leren kennen die zij nog niet kenden. Dit aandeel is groter dan in 2016.

1. Inleiding

Aanleiding

In september 2014 is in de gemeente 's-Hertogenbosch het Netwerk tegen Armoede (NtA) gestart. Dit is een samenwerkingsverband van organisaties, verenigingen, stichtingen en betrokken burgers uit de gemeente 's-Hertogenbosch. De Stichting Netwerk tegen Armoede richt zich op het vergroten van het netwerk, het stimuleren van de samenwerking tussen de partners, het coördineren en afstemmen van activiteiten en het creëren van bewustzijn over armoede bij het bedrijfsleven.

Doel en aanpak

De Stichting Netwerk tegen Armoede en de gemeente vinden het belangrijk dat armoede wordt teruggedrongen. En dat initiatieven ontstaan onder professionals, vrijwilligers en bewoners om armoede tijdig te signaleren. De Stichting en de gemeente willen de ervaringen die mensen hebben met het netwerk graag monitoren. In 2016 is daarvoor een nulmeting uitgevoerd. In 2018 is een vervolgmeting gehouden. De resultaten van de vervolgmeting staan in dit rapport. Op basis van de resultaten uit het onderzoek bekijken de gemeente en De Stichting of er mogelijkheden zijn om het Netwerk tegen Armoede in de toekomst beter te benutten.

Voor het onderzoek is een digitale vragenlijst uitgezet onder mensen die deel uitmaken van het netwerk en die ermee samenwerken. Er zijn 219 personen aangeschreven. In totaal hebben 75 personen de vragenlijst ingevuld. Daarmee komt de respons op 34%.

Doelgroep onderzoek

De groep die de vragenlijst heeft ontvangen, is divers. Dit geldt zowel voor de termijn waarmee mensen verbonden zijn met het netwerk als de wijze waarop zij met het netwerk verbonden zijn. Zo zijn er leden die alleen de nieuwsbrief ontvangen om op de hoogte te blijven van ontwikkelingen. En er zijn leden die intensiever betrokken zijn en bijvoorbeeld deelnemen aan één van de werkgroepen.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft op welke wijze mensen betrokken zijn bij het Netwerk tegen Armoede. Ook gaat dit hoofdstuk over de vraag of betrokkenen hun bijdrage aan het netwerk willen en kunnen vergroten. Hoofdstuk 3 gaat in op de belangrijkste functies van het Netwerk tegen Armoede. In hoofdstuk 4 staan de activiteiten en initiatieven van het netwerk centraal en hoe betrokkenen deze waarderen. Hoofdstuk 5 gaat in op de betrokkenheid van partners en organisaties. Zijn alle relevante partners bij het netwerk betrokken? En hoe wordt de samenwerking met andere netwerkpartners ervaren? Hoofdstuk 6 beschrijft welke tips mensen geven om de samenwerking binnen het netwerk te bevorderen.

Per vraag wordt met 'n' het aantal personen weergegeven dat de vraag heeft beantwoord.

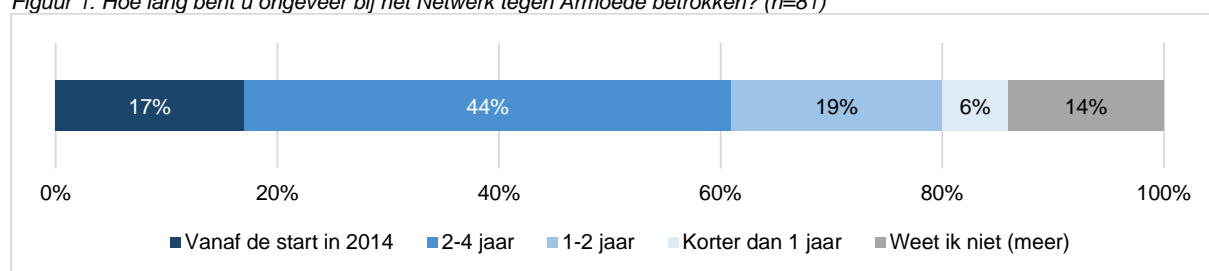
2. Betrokkenheid

Dit hoofdstuk beschrijft op welke wijze mensen betrokken zijn bij het Netwerk tegen Armoede. Ook gaat dit hoofdstuk in op de vraag of betrokkenen hun bijdrage aan het netwerk willen en kunnen vergroten.

1 op de 6 respondenten is vanaf de start bij het netwerk betrokken

In september 2014 is in de gemeente 's-Hertogenbosch het Netwerk tegen Armoede gestart. Zo'n 1 op de 6 respondenten is al sinds de start bij het netwerk betrokken. Een vrij grote groep van 44 procent is 2-4 jaar bij het netwerk betrokken. 2 op de 10 zijn er korter dan 2 jaar mee verbonden.

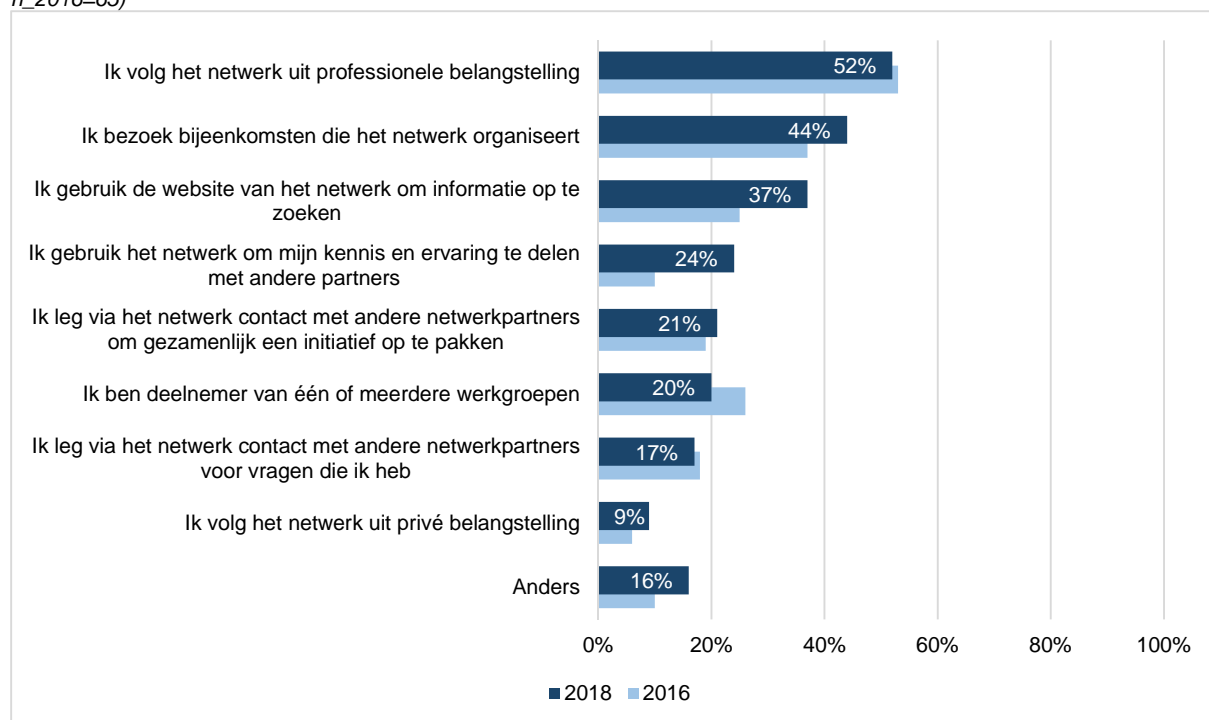
Figuur 1: Hoe lang bent u ongeveer bij het Netwerk tegen Armoede betrokken? (n=81)

Mensen zijn vooral betrokken bij het netwerk vanuit professionele belangstelling

Aan de respondenten is gevraagd op welke manier zij bij het netwerk betrokken zijn. De meesten volgen het netwerk uit professionele belangstelling. Daarna worden het meest genoemd: 'het bezoeken van bijeenkomsten die het netwerk organiseert' en 'de website van het netwerk gebruiken om informatie op te zoeken'. Dit laatste wordt vaker genoemd dan in 2016. Ook wordt het netwerk in 2018 vaker dan in 2016 gebruikt om kennis en ervaring te delen met andere partners. In 2018 geeft een kwart dit antwoord.

Figuur 2: Op welke manier bent u bij het Netwerk tegen Armoede betrokken? (meer antwoorden mogelijk) (n_2018=75; n_2016=65)

Zo'n 3 op de 10 personen zouden (misschien) hun bijdrage aan het netwerk willen vergroten

12% van de respondenten zou zijn/haar bijdrage aan het Netwerk tegen Armoede zeker willen vergroten. Zij willen een bijdrage leveren door:

- Meer samenwerking en afstemming (n=3);
- Meer bekendheid geven aan het Netwerk (n=2);
- Gezamenlijke initiatieven ondersteunen (n=1);
- Meer directe hulp kunnen bieden voor jongeren in armoede (n=1);
- Meer verbindingen aangaan (n=1);
- Meer tijd eraan kunnen besteden (n=1).

Verder geeft 16% aan misschien zijn/haar bijdrage aan het netwerk te willen vergroten. De bijdrage zou dan vooral bestaan uit:

- Betere samenwerking en afstemming tussen partners (n=3);
- Informatie delen (n=2);
- Samenwerken met jongeren (n=1);
- Vaker een bijeenkomst bijwonen (n=1);
- Bijeenkomsten voorbereiden of presentaties geven (n=1);
- Actieve deelname (n=1);
- Netwerk onder de aandacht brengen bij eigen organisatie (n=1);
- Accommodatie/ruimte beschikbaar stellen (n=1).

Ruim een kwart wil zijn/haar bijdrage aan het netwerk niet vergroten. Deze groep is kleiner dan in 2016. Net als in 2016 is er ook in 2018 een vrij grote groep (44%) die niet weten of zij hun bijdrage willen vergroten.

Ruim een kwart wil en kan zijn/haar bijdrage vergroten

Vrijwel alle respondenten die hun bijdrage aan het Netwerk tegen Armoede (misschien) willen vergroten, geven aan dat zij dat ook kunnen. In totaal gaat het om zo'n kwart van alle respondenten die hun bijdrage willen en kunnen vergroten. Dat is meer dan in 2016.

Eveneens een kwart van alle respondenten geeft aan dat zij hun bijdrage aan het Netwerk wel kunnen vergroten, maar dat ze niet weten of ze dat ook willen.

Tijdgebrek belangrijkste reden waarom mensen hun bijdrage niet kunnen vergroten

Er is gevraagd naar de belangrijkste reden waarom personen hun bijdrage niet kunnen vergroten of waarom zij hierover twijfelen. De antwoorden daarop zijn:

- Te weinig tijd (n=6);
- Te weinig menskracht in de organisatie (n=3);
- Geen zicht op behoeften en werkzaamheden (n=3);
- Nog geen vragen gehad via het Netwerk (n=1);
- Werkgroep is nog te weinig actiegericht (n=1);
- Nog niet actief deelgenomen (n=1);
- Afhankelijk van bereidheid van anderen (n=1);
- Doelgroep waarvoor ik werk is beperkt (mensen met beperking/handicap) (n=1)

3. Functie van het netwerk

Dit hoofdstuk gaat in op de belangrijkste functies van het Netwerk tegen Armoede. Het netwerk richt zich op verschillende activiteiten en doelen. Aan de respondenten is een open vraag gesteld over wat voor hen de belangrijkste functie van het netwerk is. De antwoorden zijn ingedeeld in de onderstaande categorieën, met daarachter enkele uitspraken ter illustratie.

- **Verbinden/samenbrengen van organisaties, activiteiten en initiatieven** (n=13).
“Bij elkaar brengen van de verschillende groepen/instellingen die zich met dezelfde problematiek bezig houden.”, “NtA is de schakel tussen vele instanties als het gaat om schulden en armoede. De website heeft een belangrijke functie, daar hier het volledige Bossche overzicht op staat. Daarnaast zijn de wijktoeren waardevol; netwerkpartners en buurtbewoners leren elkaar beter kennen en wat er allemaal in Den Bosch voor handen is.”, “Verbinden van verschillende initiatieven.”, “Verbindingen leggen met vragers en dragers van initiatieven.”
- **Samenwerking, contact tussen partners en korte lijnen** (n=9).
“De lijnen kort houden zodat de hulpvrager niet verdrinkt in alle mogelijkheden.”, “Elkaar weten te vinden en toewerken naar meer samenwerken.”, “Netwerkbijeenkomsten en het ontmoeten van de partners.”, “Samenwerkingspartners leren kennen, goed op de hoogte zijn van wat elk doet, elkaar versterken.”
- **Op de hoogte blijven/weten wat er speelt** (n=8).
“Op de hoogte gehouden worden van wat er speelt bij het probleem armoede.”, “Weten waar je wat kan halen, informatie om mensen in armoede te ondersteunen.”, “Weten wat er leeft in de samenleving, weten welke initiatieven er worden genomen, contact hebben en houden.”
- **Alle informatie gebundeld/overzicht** (n=6).
“Het bieden van een overzicht van alle initiatieven in Den Bosch op gebied van signaleren en aanpakken van armoedeproblematiek.”, “Informatie op één plek.”
- **Informatievoorziening, toegankelijkheid voorzieningen** (n=6).
“Dat mensen kunnen zien waar ze terecht kunnen voor bepaalde zaken.”, “Het verstrekken van informatie over lokale initiatieven.”, “Meer bekendheid geven aan faciliteiten die beschikbaar zijn voor mensen. Goed lopende experimenten breder uitzetten.”
- **Armoede onder de aandacht brengen/bespreikbaar maken** (n=5).
“Armoede bespreikbaar maken en mensen helpen.”, “Armoede is geen schande veel in het leven is gratis.”, “Zorgen voor bewustwording en armoede terug te laten dalen in Den Bosch.”
- **Meerdere antwoorden** (n=5).
“- Informeren - Samenwerking bevorderen (verbinden, stimuleren, projecten initiëren) - Focus houden op het onderwerp bij alle betrokkenen; armoede is "morgen" niet voorbij - Beperkende bureaucratie en regeldrift van de overheid inzichtelijk maken bij de betreffende instanties en bij uitblijvende actie excessen aan de kaak stellen.”
- **Informatie delen, kennisoverdracht** (n=4).
“Informatie uitwisselen.”, “Kennis en ervaringen uitwisselen * samenwerking om tot een integrale aanpak te komen.”
- **Overig** (n=4).
“Signaleren”, “Weet ik niet”

4. Activiteiten / initiatieven

In dit hoofdstuk staan de activiteiten en initiatieven van het netwerk centraal en hoe betrokkenen deze waarderen.

Vooraf activiteiten gericht op signaleren en bespreekbaar maken van armoede

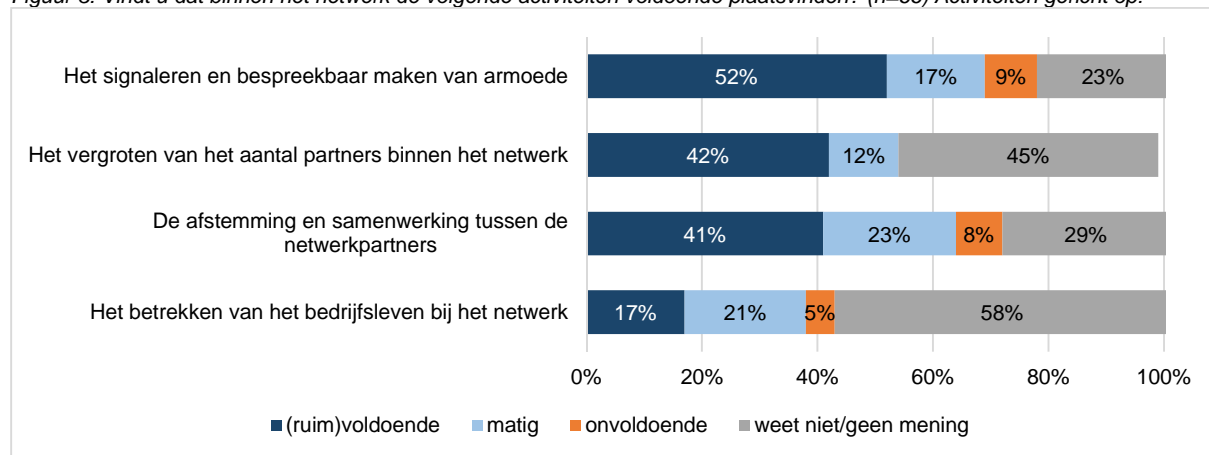
Het Netwerk tegen Armoede richt zich op het vergroten van het netwerk, het stimuleren van de samenwerking en afstemming tussen de partners, het signaleren en bespreekbaar maken van armoede en het betrekken van het bedrijfsleven en ervaringsdeskundigen. Aan de respondenten is de vraag voorgelegd of binnen het netwerk voldoende activiteiten plaatsvinden die zich richten op deze doelen.

Het meest tevreden zijn betrokkenen over activiteiten gericht op het signaleren en bespreekbaar maken van armoede. De helft van de respondenten vindt dat er op dat vlak (ruim) voldoende activiteiten plaatsvinden. 1 op de 10 vindt dit onvoldoende. Net als in 2016 is men ook nu het minst tevreden over het betrekken van het bedrijfsleven bij het netwerk. 17% vindt dat dit (ruim) voldoende gebeurt. Bijna 6 op de 10 respondenten antwoorden hier 'weet het niet/geen mening'.

In 2018 minder aandacht voor vergroten van aantal partners binnen het netwerk

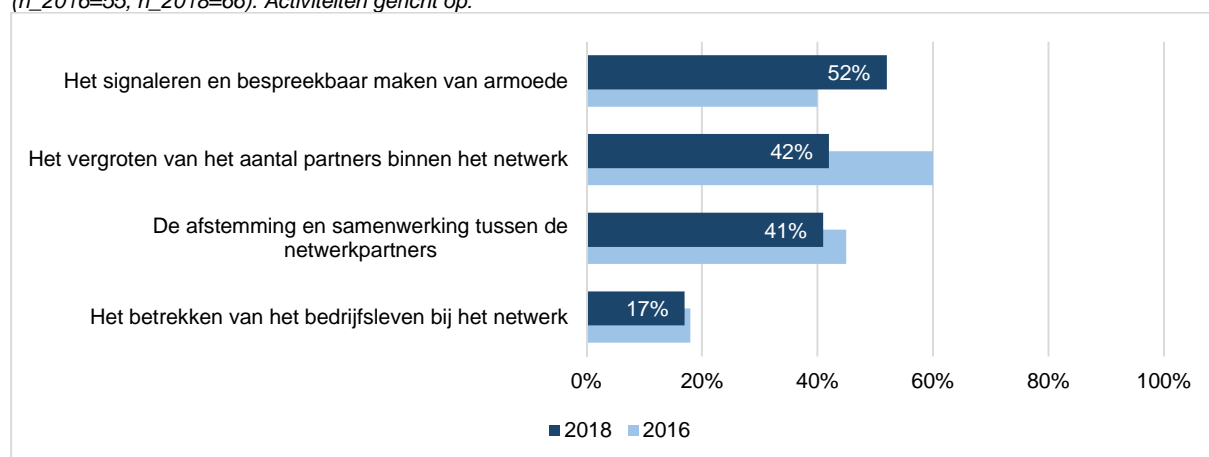
In 2016 gaven zo'n 6 op de 10 respondenten aan dat er volgens hen binnen het netwerk (ruim) voldoende aandacht was voor het vergroten van het aantal partners binnen het netwerk. In 2018 is dit aandeel afgenomen tot zo'n 4 op de 10. Er is volgens de respondenten in 2018 wel meer aandacht gekomen voor activiteiten gericht op het signaleren en bespreekbaar maken van armoede. Het aandeel respondenten dat vindt dat op dit gebied (ruim) voldoende activiteiten plaatsvinden is met ongeveer een kwart toegenomen.

Figuur 3: Vindt u dat binnen het netwerk de volgende activiteiten voldoende plaatsvinden? (n=66) Activiteiten gericht op:

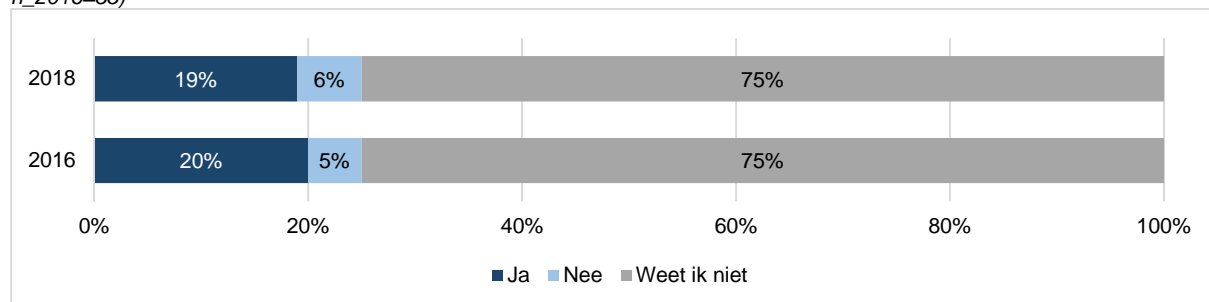
Figuur 4: Aandeel dat vindt dat binnen het netwerk de volgende activiteiten (ruim) voldoende plaatsvinden (n_2016=55, n_2018=66). Activiteiten gericht op:

Hierna is gevraagd of er activiteiten/initiatieven zijn die zonder het bestaan van het netwerk niet zouden zijn gerealiseerd. Net als in 2016 geeft drie kwart van de respondenten aan dat zij dat niet weten. Zo'n 2 op de 10 personen geven aan dat zulke activiteiten/initiatieven wel zijn ontstaan. Het aantal concrete activiteiten dat wordt genoemd is in 2018 groter dan in 2016. De volgende activiteiten/initiatieven worden vooral genoemd:

- **Quiet Den Bosch** (n=4).
o.a. "Onze samenwerking met Quiet Den Bosch", "Quiet073"
- **Bijeenkomsten** (n=2).
"Diverse themabijeenkomsten", "kwartaalbijeenkomsten, netwerken en ontmoeten en kennisbank"
- **Wijkactiviteiten** (n=2).
"de wijktoer en Quiet?", "Wijkambassadeurs in Den Bosch West"
- **Meer bekendheid** (n=1).
"Door het Netwerk is er meer bekendheid gekomen door ervaringsdeskundigen e.d. die meer duidelijkheid gaven."
- **Meer onderling contact en initiatieven** (n=1).
"Meer onderling contact, meer wijkinitiatieven, hulpverleners zijn meer bewust dat armoede een bijkomende factor kan zijn, signaleringsopleiding voor scholen etc."

Figuur 5: Zijn er activiteiten / initiatieven die zonder het bestaan van het netwerk niet zouden zijn gerealiseerd? (n_2018=65; n_2016=55)

Aan de betrokkenen is ook de vraag voorgelegd welke activiteiten er binnen het netwerk nog ontwikkeld moeten worden. Zij noemen vooral activiteiten gericht op:

- **Samenwerking/afstemming tussen partners** (n=6).
"Meer op afstemming gerichte activiteiten." "Verder uitbouwen van samenwerking tussen partners."

- **Bekendheid geven aan het netwerk/initiatieven** (n=6).
 “Bekendheid geven aan het Netwerk middels buurt/wijk, stadsbladen. Vrijwilligers die ondersteuning geven aan burgers in het Netwerk een klankbord geven.” “Meer bekendheid over wat het netwerk daadwerkelijk voor de armen kan betekenen + preventie.”
 “Beter op de hoogte gebracht worden wat er zoal gebeurt of welke nieuwe initiatieven er genomen worden middels nieuwsbrief/mailtje.” “Online communicatie / vergroten naamsbekendheid.”
  - **Gezamenlijke projecten** (n=3).
 “Het netwerk zou ook gezamenlijke projecten kunnen ondernemen.” “...vooral SAMENWERKEN, er zijn zoveel kleine initiatieven die weggeblazen worden door grotere organisaties... wanneer deze met elkaar samenwerken zou dit beter werken.”
  - **Meer contacten tussen partners** (n=3).
 “Het actiever in contact brengen van diverse partners van het Netwerk dmv het organiseren van meer Netwerkbijeenkomsten.” “Ontwikkelen contacten tussen deelnemers van het netwerk.”
  - **Richten op jongeren** (n=2).
 “Jongerenparticipatie en oprechte betrokkenheid risico jongeren.”
  - **Inzet ervaringsdeskundigheid** (n=2)
 “Inzet van ervaringsdeskundigheid verder uitwerken.”, “Inzetten van ervaringsdeskundigen.”
- Negen respondenten geven aan dat zij geen ideeën hebben voor ontwikkeling van nieuwe activiteiten of geen aanvullingen hebben op de bestaande activiteiten.

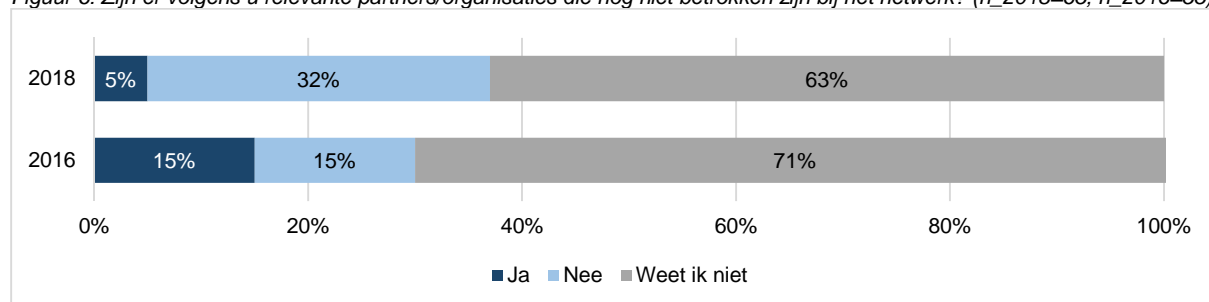
5. Partners / organisaties

Dit hoofdstuk gaat in op de betrokkenheid van partners en organisaties. Zijn alle relevante partners bij het netwerk betrokken? En hoe ervaart men de samenwerking met andere netwerkpartners?

In 2018 zijn er minder respondenten die belangrijke partners missen in het netwerk

Ruim 6 op de 10 respondenten weten niet of alle relevante partners/organisaties bij het Netwerk tegen Armoede betrokken zijn. Slechts enkele respondenten missen nog partners/organisaties binnen het netwerk. Zij noemen o.a. scholen en bewindvoerders. 32% is van mening dat alle belangrijke partners verbonden zijn. Dit aandeel is twee keer zo groot als in 2016.

Figuur 6: Zijn er volgens u relevante partners/organisaties die nog niet betrokken zijn bij het netwerk? (n_2018=65; n_2016=55)

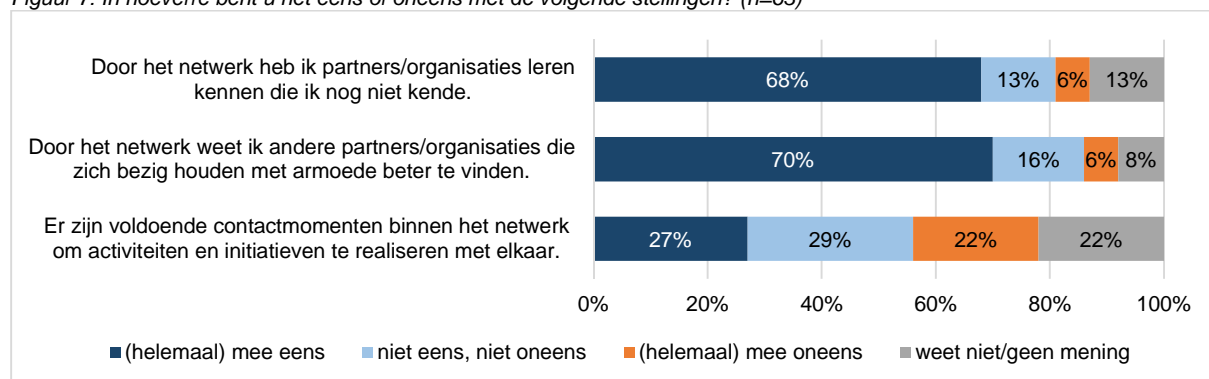
Twee derde heeft door het netwerk nieuwe partners/organisaties leren kennen

Over de samenwerking met andere netwerkwerkpartners zijn drie stellingen voorgelegd. Twee derde van de respondenten geeft aan dat zij door het netwerk nieuwe partners/organisaties hebben leren kennen. Dat aandeel is met 50% toegenomen ten opzichte van 2016. Betrokkenen zijn het daarnaast veelal eens met de stelling 'Door het Netwerk tegen Armoede weet ik andere partners/organisaties beter te vinden'. 7 op de 10 respondenten zijn het hier (helemaal) mee eens. Dit is net iets meer dan in 2016.

1 op de 5 vindt dat er onvoldoende contactmomenten zijn om activiteiten te realiseren

Iets meer dan een kwart is het (helemaal) eens met de stelling 'Er zijn voldoende contactmomenten binnen het netwerk om activiteiten en initiatieven te kunnen realiseren met elkaar'. Dit is de stelling waarover de respondenten het minst positief zijn. Ruim 1 op de 5 vindt het aantal contactmomenten onvoldoende. Dit is vergelijkbaar met 2016.

Figuur 7: In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? (n=63)

Figuur 8: Aandeel respondenten dat het (helemaal) eens is met de stellingen (n_2018=63; n_2016=55)

6. Tips voor verbetering

Het laatste hoofdstuk beschrijft welke tips betrokkenen geven om de samenwerking binnen het Netwerk tegen Armoede te bevorderen. Zij noemen vooral tips gericht op:

- **Bijeenkomsten/themagroepen organiseren** (n=5).
“Bijeenkomsten vinden te sporadisch plaats, mag veel vaker plaatsvinden.”, “Regelmatiger netwerkbijeenkomsten met een inhoudelijk thema om verder uit te diepen en te kijken wat ermee kan. Meer aandacht voor schuldhulpverlening en de knelpunten.”
- **Concreet aan de slag/projecten oppakken** (n=4).
“Casussen uitwerken en tot uitvoeren van projecten komen.” “Een paar kernorganisaties samenbrengen die een praktisch initiatief omarmen en er echt werk van kunnen maken.”
- **Zichtbaarheid vergroten** (n=3).
“Een goede kennisgeving van het bestaan van Netwerk tegen armoede in onze gemeente! Kranten, interviews, tv, etc. Concrete planning maken wie wat iets voor elkaar zou kunnen betekenen. Lijst/visitekaartjes uitdelen met contactpersonen. En vaker bijeenkomsten houden.”
“Geen idee, heb het gevoel dat het niet overal zichtbaar is, weten mensen niet wat ze eraan kunnen hebben.”
- **Betere taakverdeling, sturing en structuur** (n=4).
“Afstemming & taakverdeling op basis van expertise (in plaats van op basis van de belangen van de betrokken instanties).” “Krachtiger optreden, meer sturing. Op te zetten ambassadeursprojecten dienen aan te tonen dat onderlinge samenwerking de effectiviteit van eenieder op dit vlak versterkt. Bovendien speelt iedereen graag in een succesvol team.”
- **Informatie-uitwisseling** (n=2).
“Informatie aan alle vrijwilligers, d.m.v. lezingen/thema bijeenkomsten.” “Informatie-uitwisseling.”
Acht respondenten geven aan dat zij geen verbeteringen weten of dat zij weinig kennis hebben van het netwerk en wat er binnen het netwerk zoal plaatsvindt.